

مقایسه بلوغ اجتماعی پسران ناشنوا و نابینا

ابراهیم گیوکی^۱
حسین داوودی^۲
آذر مسلمی^۳
افسانه سرمدی^۴

چکیده:

پژوهش حاضر به منظور مقایسه بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر ناشنوا و نابینا انجام گرفت، از دانش آموزان پسر نابینا و ناشنوای مقطع پنجم استان مرکزی به عنوان جامعه آماری، ۶۰ دانش آموز به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب گردید. برای جمع آوری داده ها از آزمون بلوغ اجتماعی و ایلند استفاده شد. داده های بدست آمده با استفاده از آزمون آماری t مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر نابینا و ناشنوا تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: بلوغ اجتماعی، دانش آموزان ناشنوا- نابینا

بیان مسئله

هر گونه اشکال و نقص بدنی در افراد موجب برداشت و تصویر منفی آنان از خویشان می گردد و بر کارایی و عملکرد آنان تاثیر منفی می گذارد. تحقیقات نشان داده است که معلولیت بدنی تاثیر فراوانی بر احترام شخصی، استقلال فردی و روابط اجتماعی می گذارد (ماهر، ۱۳۷۹). معلولین معمولاً احساس حقارت می کنند و نوعی ترس همراه با خصومت دارند. کودکان و دانش آموزان ناشنوا و نابینا به دلیل معلولیت شنوایی و بینایی در زمینه های مختلف بلوغ اجتماعی از قبیل تحرک و جابجایی، ارتباط، اشتغال، اجتماعی شدن و غیره با مسائل و مشکلات خاصی مواجه اند و دارای ضعف ها و کمبودهایی هستند و در مقایسه با کودکان عادی هم سن و سال خود در حیطه های مختلف بلوغ اجتماعی احتمالاً نمرات پایین تر دریافت می دارند (افروز، ۱۳۷۹).

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد خمین ۰۸۶۵۲۳۳۱۴۶۲-۰۹۱۸۸۶۶۲۰۵۶ davoodi_h@yahoo.com

۲- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد خمین

۳- مدرس دانشگاه آزاد واحد خمین

۴- مدرس دانشگاه آزاد واحد خمین

پژوهش هایی که در کشورهای پیشرفته در مورد کفایت اجتماعی کودکان ناشنوا انجام شده، حاکی از آن است که این کودکان در برخی از حیطه های مربوط به تحول روانی- اجتماعی با کمبودهایی مواجه اند و به همین دلیل بهزیستی فردی و اجتماعی آنان در معرض خطر جدی قرار دارد (میلانی فر، ۱۳۸۰).

پژوهش ها نشان داده است که زیان ها و صدمات ناشی از فقدان حس شنوایی خیلی بیشتر از فقدان حس بینایی است، زیرا که شنوایی یکی از حیاتی ترین توانایی های حسی است که بدون آن بسیاری از توانایی های انسان برای سازگاری با محیط تحت الشعاع قرار گرفته، باعث نوعی عقب ماندگی و ناتوانی در رشد ذهنی و عقلی می گردد (نراقی، ۱۳۷۰).

اغلب متخصصان بر این باورند که نداشتن دید (بینایی) توانایی درک و فهم و استفاده از زبان را دگرگون نمی سازد. آنها به مطالعاتی اشاره می کنند که نشان می دهد دانش آموزان معلول دیداری در انجام آزمون های هوش کلامی فرقی با دانش آموزان بینا ندارند. تنها معدودی از جنبه های غیر مهم ارتباط، مثل حرکات بدنی در نزد افراد آسیب دیده بینایی فرق می کند.

اگر افراد نابینا مورد قبول افراد عادی قرار نمی گیرند به دلیل وجود برخی مشکلات در کسب مهارت های اجتماعی خاص از سوی آنان است. باید به خاطر داشت که آموزش مهارت های اجتماعی به دانش آموزان نابینا می تواند کاری بس دشوار باشد، چرا که چنین مهارت هایی از طریق مدل سازی و بازخوردی که عمدتاً به بینایی مربوط می شود کسب می گردد. پژوهش ها نشان داده است که کودکان ناشنوا در مقیاس بلوغ اجتماعی و ایلند نسبت به کودکان شنوای همسال خود نمرات پایین تری را دریافت می دارند (سعیدی، ۱۳۷۱). اسپار و همکاران (۱۹۹۰) در پژوهشی نشان دادند که رفتار اجتماعی دانش آموزان ناشنوا نسبت به دانش آموزان عادی از میانگین کمتری برخوردار است. میدو و شلزینگر^۱ در پژوهشی نشان دادند که بین نمرات بلوغ اجتماعی و شاخص کفایت ارتباطی افراد ناشنوا رابطه مثبت معناداری وجود دارد. کوارینگتون و سلومون^۲ نشان دادند که دفعات زیادتر ملاقات با خانواده با پختگی اجتماعی ناشنوایانی که در مدارس شبانه روزی حضور داشتند رابطه مثبت داشت. بنابراین وضعیت شنوایی و پختگی اجتماعی کودکان ناشنوا اثر متقابلی را ایفا می کنند (میلانی فر، ۱۳۸۰).

^۱ - Schlesinger and Meadow

^۲ - Quarington & solomon

سعیدی (۱۳۷۱) در مطالعه ای نشان داد که کودکان ناشنوای ۱۱-۱۰ ساله مدارس ناشنوایان تهران به شدت از کودکان شنوای همتای آنان در زمینه بلوغ اجتماعی ضعیف تر عمل می کنند. علاوه بر آن یافته ها بدست آمده بیانگر آن است که ناشنوایان برای رفتار سازگارانه اجتماعی و استقلال اجتماعی از مهارت‌ها و کفایت های لازم برخوردار نیستند. فورث به نقل از سعیدی در پژوهشی نشان داد که نابینایان سازگارتر از نیمه بینایان هستند و همچنین فرایبرگ در پژوهشی نشان داد که حس وابستگی به مادر در نوزادان نابینا نسبت به نوزادان بینا دیرتر ایجاد می شود. پژوهش حاضر درصدد بررسی این مسأله است که آیا بین بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر ناشنوا و بینا تفاوت معناداری وجود دارد؟

اهداف

مقایسه بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر ناشنوا و نابینا هدف کلی پژوهش حاضر می باشد.

سوال

- آیا بین بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر نابینا و ناشنوا تفاوت معناداری وجود دارد؟

روش

روش پژوهش، روش علی-مقایسه ای است. در این روش، پژوهشگر با توجه به متغیر وابسته به علل احتمالی آن می پردازد. دانش آموزان پسر ناشنوا و نابینای مقطع پنجم ابتدایی استان مرکزی جامعه آماری پژوهش را تشکیل می دهند. از جامعه آماری، ۶۰ دانش آموز (۳۰ دانش آموز نابینا و ۳۰ دانش آموز ناشنوا) با استفاده از نمونه گیری در دسترس انتخاب گردید. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه بلوغ اجتماعی و ایلند استفاده شد. پرسشنامه با مصاحبه از والدین و معلمین دانش آموزان تکمیل گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی (\bar{x}, s) و آمار استنباطی (آزمون t مستقل) استفاده شد.

یافته ها

- آیا بین بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر نابینا و ناشنوا تفاوت معناداری وجود دارد؟

جدول ۱. مقیاس میانگین بلوغ اجتماعی دو گروه

گروهها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	t	سطح معناداری
ناشنوا	۳۰	۸۵/۳	۵/۴	۵۸	۲/۴	۰/۰۵
نابینا	۳۰	۸۹/۵	۹/۵			

جدول یک نشان می دهد که بین میانگین بلوغ اجتماعی دو گروه در سطح معناداری ۰/۰۵

تفاوت معناداری وجود دارد.

نتیجه گیری

بررسی و پژوهش پیرامون وضعیت بلوغ اجتماعی دانش آموزان استثنائی بطور عام و کودکان ناشنوا و نابینا به طور خاص امروزه از مسائل بسیار مهم و ضروری است که بایستی از طرف همه متخصصان مورد توجه قرار گیرد. زیرا که بدون شناختی دقیق از وضعیت توانایی ها و عملکردهای اجتماعی آنان و نیز مهارتهای شخصی اینگونه کودکان، برنامه ریزی برای این گروهها احتمالاً چندان مفید نباشد. نتیجه کلی پژوهش حاضر بیانگر آن است که بین بلوغ اجتماعی دانش آموزان پسر نابینا و ناشنوا تفاوت معناداری وجود دارد و دانش آموزان نابینا نسبت به ناشنوا از بلوغ اجتماعی بالاتری برخوردارند.

منابع

افروز، غلامعلی (۱۳۷۹)، مقدمه ای بر روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنائی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.

سعیدی، ابوالفضل (۱۳۷۱)، مقایسه پختگی اجتماعی دانش آموزان پسر ناشنوا و شنوا مدارس تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی

سیف نراقی، مریم و نادری، عزت الله (۱۳۸۰)، اختلالات یادگیری، تهران، انتشارات امیرکبیر.

پی هالاهان، دانیل و کافمن چیمزام (۱۳۷۹)، کودکان استثنائی، مترجم فرهاد حامد، تهران، انتشارات رشد

میلانی فر، بهروز (۱۳۸۰)، روان شناسی کودکان و نوجوانان استثنائی، تهران، نشر قومس.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.